

הכשר אסור בעלמותו מ"מ מקרי אוכל משום שכיב לו
שעת הכושר.

ג

לבנו הג"ר שלמה איגר ד"ל

במה שעתדתי להקשות על פסקא דהרמב"ם דמפרכסת
אסור לזן נח מסוגיא דזכאים דף ק"א ע"ב
דפרכינן דצ"ח יכול להאכילו הוא, הא י"ל דהכשר הוא
ממפרכסת — אמר בני הגנ"י לייש, דדברי ר"ש רק
בכל הנך דחשיב בצרייתא דהוי איסור הנאה אבל בהיתר
בהנאה ואסור להאכיל לזן נח רק משום לפני עור מקרי
אוכל, דמשכחת דיאכיל להאחרים צענין דליכא משום
לפני עור כגון דאית ליה לדידיה אצר מן החי.

באמת גם אנכי רציתי לדיוק מלישגא דהתוס' שם ד"ה
אוכל דתפסו כלשונם בקושיהם וצחירותם
דלר"ש דממעטין רק איסורכ"י, ואמרת ד"ל טעמא לזה
דהיכי דמותר בהנאה מקרי יכול להאכילו לאחרים דיכול
להאכילו לכללים דשמה אכילה, כדאמרינן זכאים [ל"א
ע"א] על חישב ע"מ שיאכילוכו מחר פיגול דכה"ז וזה
בשר אח"כ יאכלו הכללים. גם י"ל כיון דלא יאכל לכולי
עלמא איס' הנאה מש' ה"ג היתר הנאה מקרי אשר יאכל.
אבל ראיתי סתירה לזה מסוגיא מפורשת בחולין דף
קכ"ט ע"א דבשר המדולדל ונשחטב בשחיטה
עושה ניפול דמטכר ר"ש דהוי אוכל שאין יכול להאכילו
לאחרים, הרי דמשום איסור אמ"ח לחוד הוי אוכל. והא
דבאמת לא אמרינן דאשר יאכל היינו הנאה, י"ל כמ"ש
בתוס' ר"ד קידושין דף נ"ו גבי כיסוי הדם דממעט ר"ש
מאשר יאכל לעוף עמא, הא דלא מפרשין אשר יכנה,
דדוקא בלא יאכל אמרי' בכל במשמע דאכילה והנאה
אסורין, אבל בכיסוי אי מרבית עמאין א"כ יאכל הנאה
משמע ולא אכילה ולא מפקינן קרא מפשטיה. (ומ"ש
עוד שם לתרץ ותו אס' עמאים חייבים בכיסוי לשחוק
קרא מיניה ולכחוד חיב ועוף סתם וכו"א בכל במשמע
עכ"ל, תמוה לי הא לריך לכחוד אשר יאכל למעט חיב
ועוף ששחטו אחר שנגמר דינו דבעינן אשר יאכל היינו
אשר יכנה).

גם הא דלא אמרינן דמקרי יאכל משום אכילה כללים,
י"ל כיון דגם אכילה אש מקרי אכילה כדאיתא

כשולט צ"י ידיו או דארגל לאו מילתא ונשאר איטר
כמקדס, ולנקוט הוכחה ג"כ מסוגיא דמנחות דלא מוקי
הצרייתא דארגיל.

ולזה נראה ליישב לחזק דברי בני הגנ"י, והיינו דצ'
יסודות אמת, אי סברת בני דארגל אינו מצטל
ליד שני לגמרי, צ"י סברא שלי דיש חילוק בין ארגיל
צימין דלא שייך בטלה דעתו לבין ארגיל בשמאל דשייך
בטלה דעתו, וא"כ בתפילין ליכא מקום ספק דארגיל
בשמאל צין כך וצין כך מניח בשמאלו דעכ"פ הוי כשולט
צ"י ידיו, וצ"י ארגיל דארגיל צימין בודאי ארגיל צימין
מלחא, והספק רק לענין שבת דארגיל בשמאל אס'
אמרינן בטלה דעתו ואינו חייב בכותב בשמאל, וכיון
דאיבעיא רק לענין שבת משו"ה ניחא ליה למפשט יותר
מדין שבת, וכיון דאס' איתא דארגיל בשמאל לא בטלה
דעתו א"כ לוקי דארגיל בשמאל, אף דהוה ליה לא שכיה
להרגיל עלמו נגד הטבע, מ"מ הא חזינן דרצו לאוקמי
באיטר דהוי ג"כ ענין דלא שכיה וכן השולט צ"י ידיו ג"כ
לא שכיה, אע"כ דארגיל בשמאל אמרינן בטלה דעתו,
ולוקי באיטר וארגיל צימין ל"ל דזכו מילתא דלא שכיה
לגמרי דיהא לידת איטר וגם בהרגל נגד הטבע ולא ראה
לאוקמי בכ"י, וכונן הכל בעזה"י.

עקיבא בן מ"ו הרב ר' משה גינז מא"ש

ב

לבנו הג"ר שלמה איגר ד"ל

בתקשיתי לשיטת הרמב"ם פ"ט ה"ב מהל' מלכים
שפסק כר"ל דנשחט וחתך מצטרה בעודה
מפרכסת דאסור לצ"י, לפי"ז מאי פרכינן במנחות ק"א
ע"ב אי הכי בשר בחלב נמי הא רבי שמעון סבר דצ"ח
מותר בהנאה, דלמא מיירי בצ"ח שבת ממפרכסת ובשלו
בחלב דלא הוי ראוי לעמא אוכלים דלישראל אסור משום
צ"ח ולצ"י משום מחה, ולזה נקט הטעם דמ"מ מטמא
דהיתה לה שעת הכושר לישראל. ואי דלמה נקט צ"ח
ולא בצ"ח כזה שצטל עם דבר אסור, דזכו אינו חידוש
די"ל דשם אוכל ראוי עלי ישראל דהא הכשר בעלמו
אינו אסור, רק דאינו ראוי לאוכל דאוכל באיסור
הכלוע. וצפרט להרמב"ם [פעי"ו ממ"א ה"ג] דלא ס"ל
דהיתר נהפך לאיסור ע"י טעם, דאינו לוקה רק באוכל
כ"כ שנתוך פרס אוכל כזית איסור, לזה נקט צ"ח